

D ů v o d y:

Uznáním žalobního nároku vzdal se prozatimní podpůrce žalovaného odporu proti žalobě, podrobiv se zcela žalobnímu nároku, takže procesní soud mohl se dle § 395 c. ř. s. omeziti na rozhodnutí sporu rozsudkem pro uznání, aniž by byl blíže zkoumal oprávněnost žalobního nároku dle žalobcových údajů. Odvolací soud vyžaduje proto právem, aby zákonný zástupce prokázal i způsobilost nakládati volně předmětem sporu, a sice měl prozatimní podpůrce dle § 233 obč. zák. prokázati svolení opatrovníckého soudu k uznání žalobního nároku. Procesní soud opomenul přes ustanovení § 4 odstavec druhý c. ř. s. průkaz tento si vyžádati, a je proto napadené usnesení odvolacího soudu zcela správné. Vzhledem k průběhu sporu není třeba řešiti případné důsledky toho, kdyby se byl zákonný zástupce žalovaného ke sporu vůbec nedostavil. Vzhledem k rekursu uvéstí dlužno jen tolik, že v tomto případě byl by procesní soud povinen zkoumati oprávněnost nároku dle skutkového přednesu žalobcova, čehož při uznání dle § 395 c. ř. s. nebylo. K zrušení rozsudku dle § 496 čís. 3 c. ř. s. nebylo třeba výslovného návrhu odvolatelova; soud odvolací učinil tak právem z moci úřední.

Čís. 1405.

Přípustnost pořadu práva pro žalobu okresního cestáře o služební požitky.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1922, R I 1599/21.)

Žalobou, zadanou na soudě v lednu 1921, domáhal se žalobce na okresním zastupitelství uznání, že jeho služební poměr jako okresního cestáře jest po právu, tvrdě, že byl již asi před 21 lety ustanoven prozatimně okresním cestářem; žalobní nárok opíral o § 2 služeb. řádu pro cestáře na okresních silnicích v Čechách a o § 25 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 17 sb. z. a n. na rok 1920. Procesní soud první stolice rozhodl o žalobě věcně, odvolací soud zrušil sám od sebe napadený rozsudek a odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. **D ů v o d y:** S ohledem na ustanovení §§ 29 a 54 odstavec první j. n. a § 5 obč. zák. nutno žalobcův právní nárok jak co do jeho opodstatnění, tak co do otázky přípustnosti pořadu práva, posuzovati dle zákonných ustanovení, platících v době jeho vzniku. Nutno tedy hledíc na to, že žalobce byl jako cestář do služeb přijat již před 21 léty, míti za to, že na tento případ nelze použiti zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 17 sb. z. a n. a že dlužno vrátiti se zpět ku právu, platnému v době vzniku žalobního nároku. Nejde o poměr soukromoprávní, nýbrž veřejnoprávní, čemuž nasvědčuje, že práva a povinnosti cestáře upraveny jsou zvláštními služebními předpisy, že cestáři jako orgánové veřejné správy jsou vzati do přísahy a požívají ochrany zákona, a že jak o přijetí do služebního poměru, tak o jeho zrušení platí zvláštní předpisy, vydané příslušným úřadem. Podle zákona ze dne 31. října 1907, čís. 63 z. zák. pro Čechy byly služební poměry samosprávných úředníků při okresních výborech upraveny a byla ustanovením § 40 vymezena příslušnost soudů, které rozhodují spory o služební příjmy a výslužné úředníka, kdežto o ostatních

sporech, vzešlých ze služebních poměrů, rozhodují úřady samosprávné. Předpis tento nevztahuje se však podle výslovného ustanovení § 43 téhož zákona na zřizence, kteří ustanovují se k vykonávání podřízenějších prací, a výslovně jmenují se cestáři. Poněvadž vzhledem na veřejnoprávní ráz žalobního nároku nelze v tomto případě použití občanského zákona o smlouvě námezdní, nezbývá než míti za to, že soud není k rozhodování příslušným, nýbrž že rozhodnutí přísluší podle § 57 zákona ze dne 25. července 1864, čís. 27 z. zák. pro Čechy úřadu správnímu s pořadím stolic, upraveným § 77 zákona ze dne 26. října 1860, čís. 36 z. zák. pro Čechy.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by rozhodl o odvolání, nehledě k domnělé nepřipustnosti pořadu práva.

Důvody :

Napadeným usnesením nebyla věc posouzena správně po stránce právní. Odvolací soud odůvodnil usnesení své poukazem na §§ 29 a 54 odstavec první j. n. a § 5 obč. zák. První dva §§ nehodí se vůbec na tento případ, § 5 obč. zák. chrání sice nabytá práva, netýče se však předpisů formelního práva, stanovících buď pořad práva nebo řízení před úřady správními. Předpisy tyto nemá na mysli § 5 obč. zák. O takové předpisy jde i v tomto případě, kde rozhodovati dlužno jen o tom, zda spor má býti projednán na soudě. Otázku tu lze zodpověděti jen podle předpisů platných v době, kdy spor byl zahájen. Předpisem tím je § 24 zák. ze dne 17. prosince 1919, čís. 17 sb. z. a n., jenž přikazuje spory o služební příjmy a výslužné zřizenců, jakož i ostatní spory vzešlé ze služebního poměru výhradně soudům. Uvedený § nejmenuje sice okresních cestářů, avšak z nadpisu zákona je patrné, že vztahuje se i na ně. Zákon rozeznává dále v §§ 4, 6 a 7 mezi zřizenci trvale ustanovenými a zřizenci prozatímně volenými. § 24 rozdílu toho nečiní, mluvě všeobecně o zřizencích, a dlužno ustanovení jeho vztahovati na zřizence (i cestáře) obého druhu. Nezáleží proto na tom, že žalobce nebyl dosud jmenován trvalým t. j. definitivním cestářem. Nesporně je, že žalobce byl činným jako cestář žalovaného okresu od roku 1899 do července 1920, byl tudíž zřizencem okresu toho již v čas, kdy zákon shora uvedený nabyl účinnosti t. j. 12. ledna 1920. Žalobou podanou v lednu 1921, tudíž za účinnosti zákona toho, domáhá se žalobce uznání svého služebního poměru jako okresní cestář, jde proto o žalobu ze služebního poměru. Tím je odůvodněn pořad práva. Nezáleží na tom, zda prohlásil se žalobce do tří měsíců ve smyslu § 25 (2) uvedeného zákona, neboť ani platnost původní smlouvy mezi stranami uzavřené neměnila by ničeho na ustanovení § 24, ježto nebylo tvrzeno, že původní smlouva vylučuje pořad práva.

Čís. 1406.

Zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. o obnově drobných zemědělských pachtů.

Ustanovení § 2 písm. b) zákona nevztahuje se k případu, kde změna ve vlastnictví nastala teprve po pachtýřově oznámení podle § 1 zákona.